

**Конвенція
про медичний огляд моряків
N 73 (укр/рос)**

Статус Конвенції див. ([993_368](#))

{ Конвенцію переглянуто Конвенцією ([993_519](#))
від 23.02.2006 }

Генеральна конференція Міжнародної організації праці,
що скликана в Сіетлі Адміністративною радою Міжнародного бюро
праці та зібралася 6 червня 1946 року на свою двадцять восьму
сесію,

ухваливши прийняти ряд пропозицій стосовно медичного огляду
моряків, що є частиною п'ятого пункту порядку денного сесії,
вирішивши надати цим пропозиціям форми міжнародної конвенції,
ухвалює цього двадцять дев'ятого дня червня місяця тисяча
дев'ятсот сорок шостого року нижчезгадану Конвенцію, яка
називатиметься Конвенцією 1946 року про медичний огляд моряків:

Стаття 1

1. Ця Конвенція застосовується до всіх мореплавних суден,
державних або приватних, зайнятих перевезенням вантажів чи
пасажирів з комерційною метою і зареєстрованих на території, щодо
якої ця Конвенція є чинною.

2. Національне законодавство визначає, в яких випадках судна
вважаються мореплавними відповідно до потреб цієї Конвенції.

3. Ця Конвенція не застосовується:

- a) до суден тоннажністю менше ніж 200 брутто-реєстрових тонн;
- b) до таких дерев'яних суден примітивної будови, як
плоскодонки та джонки;
- c) до риболовних суден;
- d) до суден, які плавають у гирлах річок.

Стаття 2

Без шкоди для заходів, вживаних для забезпечення того, щоб
нижезгадані особи мали добре здоров'я і не чинили безпеки для
здоров'я інших осіб на борту, ця Конвенція застосовується до всіх
осіб, зайнятих на будь-який посаді на борту суден, за винятком:

- a) лоцмана, який не входить до складу екіпажу;
- b) осіб, що перебувають на борту на службі не у
судновласника, а в іншого роботодавця, за винятком
офіцерів-радистів, які перебувають на службі радіотелеграфної
компанії;
- c) мандрівних вантажників, які не входять до складу екіпажу;
- d) осіб, зайнятих у портах і, звичайно, не зайнятих у морі.

Стаття 3

1. Жодна особа, до якої застосовується ця Конвенція, не
приймається на роботу на судні, до якого застосовується ця
Конвенція, якщо вона не подасть посвідки, що підтверджує її
придатність до роботи в морі, на яку вона наймається, підписаної
лікарем або, при свідченні, що стосується лише її зору, особою,
уповноваженою компетентним органом влади видавати такі посвідки.

2. Проте протягом двох років з моменту настання чинності цієї
Конвенції для цієї території будь-яка особа може бути найнята,
якщо вона подасть доказ, що вона значний час протягом двох
попередніх років працювала на морському судні, до якого
застосовується ця Конвенція.

Стаття 4

1. Комpetentний орган влади, після консультацій із

заінтересованими організаціями судновласників і моряків, встановлює тип медичного огляду, що проводиться, і ті дані, що заносяться у медичну посвідку.

2. Встановлюючи тип огляду, беруть до уваги вік особи, яка проходить огляд, і зміст тих обов'язків, котрі вона повинна буде виконувати.

3. Зокрема, медична посвідка повинна підтверджувати:

а) що слух і зір особи, а для осіб, які мають працювати на палубі (крім деяких працівників, придатність яких до виконуваної роботи не знижується від нездатності розрізнювати кольори), - їхня здатність розрізнювати кольори - є цілком задовільними; і

б) що вона не хвора на будь-яку хворобу, здатну загостритися внаслідок служби на морі, чи зробити її непридатною до такої служби, або загрожувати здоров'ю інших осіб на борту.

Стаття 5

1. Медична посвідка лишається дійсною не більш ніж два роки з моменту її видачі.

2. Тією мірою, якою медична посвідка стосується здатності розрізнювати кольори, вона лишається дійсною не більше ніж шість років з моменту її видачі.

3. Якщо строк дії посвідки минає під час перебування в плаванні, вона лишається дійсною до кінця плавання.

Стаття 6

1. У виняткових випадках компетентний орган влади може дозволити найняти для одного плавання особу, яка не задовольняє вимоги попередніх статей.

2. У таких випадках строки та умови найму є такі самі, що й для моряків тієї ж категорії, які мають медичну посвідку.

3. Робота, обумовлена в цій статті, надалі не вважається роботою в попередній час у розумінні статті 3.

Стаття 7

Компетентний орган влади може передбачити заміну медичної посвідки довідкою встановленої форми про те, що посвідка, яка вимагається, була видана.

Стаття 8

Треба вживати заходів для того, щоб дати можливість особі, якій після огляду було відмовлено у видачі посвідки, пройти новий огляд у медика чи медиків, незалежних від судновласника чи будь-якої організації судновласників або моряків.

Стаття 9

Будь-яка з функцій компетентного органу влади, яка випливає з цієї Конвенції, може бути після консультації з організаціями судновласників і моряків передана, повністю або частково, організації чи органові влади, що виконують схожі функції відносно всіх моряків.

Стаття 10

Офіційні документи про ратифікацію цієї Конвенції надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації.

Стаття 11

1. Ця Конвенція зв'язує тільки тих членів Організації, чиї документи про ратифікацію зареєстрували Генеральний директор.

2. Вона набуває чинності через шість місяців після того, як будуть зареєстровані документи семи з таких країн: Австралія, Аргентина, Бельгія, Бразилія, Греція, Данія, Індія, Ірландія,

Італія, Канада, Китай, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, Сполучене Королівство Великобританії та Північної Ірландії, Сполучені Штати Америки, Туреччина, Фінляндія, Франція, Чилі, Швеція та Югославія, серед них принаймні чотири країни, кожна з яких має торговельний флот тоннажністю не менш як один мільйон брутто-реєстрових тонн. Це положення внесено з метою полегшити та прискорити ратифікацію Конвенції з боку членів Організації.

3. Надалі ця Конвенція набуває чинності щодо кожного члена Організації через шість місяців від дати реєстрації його документа про ратифікацію.

Стаття 12

1. Будь-який член Організації, який ратифікував цю Конвенцію, може після закінчення десятирічного періоду з моменту її початкового настання чинності, денонсувати її актом про денонсацію, надісланим Генеральному директорові Міжнародного бюро праці та зареєстрованим ним. Денонсація набуває чинності через рік після реєстрації акта про денонсацію в Міжнародному бюро праці.

2. Кожний член Організації, що ратифікував цю Конвенцію, який протягом року після закінчення згаданого в попередньому параграфі десятирічного періоду не скористається своїм правом на денонсацію, передбаченим у цій статті, буде зв'язаний на наступний період тривалістю десять років і надалі зможе денонсувати цю Конвенцію після закінчення кожного десятирічного періоду в порядку, встановленому в цій статті.

Стаття 13

1. Генеральний директор Міжнародного бюро праці сповіщає всіх членів Міжнародної організації праці про реєстрацію всіх документів про ратифікацію, заяв та актів про денонсацію, отриманих ним від членів Організації.

2. Сповіщаючи членів Організації про реєстрацію останнього документа про ратифікацію, потрібного для того, щоб ця Конвенція набула чинності, Генеральний директор звертає увагу членів Організації на дату настання чинності Конвенції.

Стаття 14

Генеральний директор Міжнародного бюро праці надсилає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй для реєстрації відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй ([995_010](#)) повні відомості щодо всіх документів про ратифікацію та актів про денонсацію, зареєстрованих ним відповідно до положень попередніх статей.

Стаття 15

Кожного разу, коли Адміністративна рада Міжнародного бюро праці вважає це за потрібне, вона подає Генеральній конференції доповідь про застосування цієї Конвенції і вирішує, чи слід вносити до порядку денної Конференції питання про її повний або частковий перегляд.

Стаття 16

1. У разі, якщо Конференція ухвалить нову конвенцію, яка повністю або частково переглядає цю Конвенцію, і якщо у новій конвенції не буде передбачено інше, то:

а) ратифікація будь-яким членом Організації нової, переглянутої конвенції спричиняє автоматично, незалежно від положень статті 12, негайну денонсацію цієї Конвенції за умови, що нова, переглянута конвенція набула чинності;

б) починаючи від дати настання чинності нової, переглянутої конвенції, цю Конвенцію закрито для ратифікації її членами Організації.

2. Ця Конвенція залишається у всяком разі чинною за формою

та змістом щодо тих членів Організації, які її ратифікували, але не ратифікували нову, переглянуту конвенцію.

Стаття 17

Англійський і французький тексти цієї Конвенції мають однакову силу.

Дата набуття чинності: 17 червня 1955 року.

Конвенції та рекомендації, ухвалені
Міжнародною організацією праці
1919-1964, Том I
Міжнародне бюро праці, Женева

Конвенция
о медицинском освидетельствовании моряков
N 73

Официальный перевод

Генеральная Конференция Международной Организации Труда, созданная в Сиэтле Административным Советом Международного Бюро Труда и собравшаяся 6 июня 1946 года на свою двадцать восьмую сессию, постановив принять ряд предложений о медицинском освидетельствовании моряков, что является частью пятого пункта повестки дня сессии, решив придать этим предложениям форму международной конвенции, принимает сего двадцать девятого июня месяца тысяча девятьсот сорок шестого года нижеследующую Конвенцию, которая будет именоваться Конвенцией 1946 года о медицинском освидетельствовании моряков:

Статья 1

1. Настоящая Конвенция применяется ко всем мореходным судам, государственным или частным, занятым перевозкой грузов или пассажиров в коммерческих целях и зарегистрированным на территории, в отношении которой настоящая Конвенция имеет силу.
2. Национальное законодательство определяет, в каких случаях суда считаются мореходными для целей настоящей Конвенции.
3. Настоящая Конвенция не применяется:
  - a) к судам водоизмещением менее 200 брутто-регистровых тонн;
  - b) к таким деревянным судам примитивной постройки, как плоскодонки и джонки;
  - c) к рыболовным судам;
  - d) к судам, плавающим в устьях рек.

Статья 2

Без ущерба для мер, принимаемых для обеспечения того, чтобы нижеупомянутые лица имели хорошее здоровье и не представляли опасности для здоровья других лиц на борту, настоящая Конвенция применяется ко всем лицам, занятим на любой должности на борту судов, за исключением:

- a) лоцмана, не входящего в состав экипажа;
- b) лиц, состоящих на борту на службе не у судовладельца, а у другого предпринимателя, за исключением офицеров-радистов или радистов, находящихся на службе радиотелеграфной компании;
- c) странствующих грузчиков, не входящих в состав экипажа;
- d) лиц, занятых в портах, которые обычно не заняты в море.

Статья 3

1. Ни одно лицо, к которому применяется настоящая Конвенция,

не принимается на работу на судне, к которому применяется настоящая Конвенция, если оно не представит удостоверения, подтверждающего его пригодность к работе в море, на которую он нанимается, подписанного врачом или, при удостоверении, относящемся только к его зрению, - лицом, уполномоченным компетентным органом власти выдавать такие удостоверения.

2. Однако в течение двух лет с момента вступления в силу настоящей Конвенции для данной территории любое лицо может быть также нанято, если оно представит доказательство, что оно значительное время в течение двух предшествовавших лет работало на морском судне, к которому применяется настоящая Конвенция.

Статья 4

1. Компетентный орган власти, по консультации с заинтересованными организациями судовладельцев и моряков, устанавливает характер проводимого медицинского освидетельствования и те данные, которые включаются в медицинское удостоверение.

2. При установлении характера освидетельствования принимаются во внимание возраст проходящего освидетельствование лица и характер тех обязанностей, которые оно должно будет выполнять.

3. В частности, медицинское удостоверение должно подтверждать:

- a) что слух и зрение лица, а для лиц, которые должны работать на палубе (исключая некоторых специалистов, пригодность которых к выполняемой ими работе не снижается от неспособности различать цвета), их способность различать цвета являются вполне удовлетворительными; и
- b) что оно не страдает какой-либо болезнью, способной обостриться в результате службы в море или сделать его негодным к такой службе или угрожать здоровью других лиц на борту.

Статья 5

1. Медицинское удостоверение остается в силе не более двух лет с момента его выдачи.

2. В той мере, в какой медицинское удостоверение относится к способности различать цвета, оно остается в силе не более шести лет с момента его выдачи.

3. Если срок действия удостоверения истекает во время нахождения в плавании, оно сохраняет силу до конца плавания.

Статья 6

1. В исключительных случаях компетентный орган власти может разрешить нанять для одного плавания лицо, не удовлетворяющее требованиям предыдущих статей.

2. В таких случаях сроки и условия найма являются такими же, как и для моряков той же категории, имеющих медицинское удостоверение.

3. Работа в силу настоящей статьи впоследствии не считается работой в предшествующее время в смысле статьи 3.

Статья 7

Компетентный орган власти может предусмотреть замену медицинского удостоверения справкой в установленной форме о том, что требуемое удостоверение было выдано.

Статья 8

Принимаются меры для того, чтобы дать возможность лицу, которому после освидетельствования было отказано в удостоверении, пройти новое освидетельствование медиком или медиками, не зависимыми от судовладельца или любой организации судовладельцев или моряков.

Статья 9

Любая из функций компетентного органа власти, вытекающая из настоящей Конвенции, может быть после консультации с организациями судовладельцев и моряков передана, полностью или частично, организации или органу власти, выполняющим сходные функции в отношении всех моряков.

Статья 10

Официальные документы о ратификации настоящей Конвенции направляются Генеральному Директору Международного Бюро Труда для регистрации.

Статья 11

1. Настоящая Конвенция связывает только тех Членов Международной Организации Труда, чьи документы о ратификации зарегистрированы Генеральным Директором.

2. Она вступает в силу через шесть месяцев после того, как будут зарегистрированы документы о ратификации семи из следующих стран: Австралия, Аргентина, Бельгия, Бразилия, Греция, Дания, Индия, Ирландия, Италия, Канада, Китай, Нидерланды, Норвегия, Польша, Португалия, Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии, Соединенные Штаты Америки, Турция, Финляндия, Франция, Чили, Швеция и Югославия, включая по меньшей мере четыре страны, каждая из которых располагает торговым флотом водоизмещением не менее одного миллиона брутто-регистровых тонн. Это положение включено с целью облегчить и ускорить ратификацию Конвенции Членами Организации.

3. Впоследствии настоящая Конвенция вступает в силу в отношении каждого Члена Организации через шесть месяцев после даты регистрации его документа о ратификации.

Статья 12

1. Любой Член Организации, ратифицировавший настоящую Конвенцию, может по истечении десятилетнего периода с момента ее первоначального вступления в силу денонсировать ее посредством акта о денонсации, направленного Генеральному Директору Международного Бюро Труда и зарегистрированного им. Денонсация вступает в силу через год после регистрации акта о денонсации.

2. Каждый Член Организации, ратифицировавший настоящую Конвенцию, который в годичный срок по истечении упомянутого в предыдущем пункте десятилетнего периода не воспользуется своим правом на денонсацию, предусмотренным в настоящей статье, будет связан на следующий период в десять лет и впоследствии сможет денонсировать настоящую Конвенцию по истечении каждого десятилетнего периода в порядке, установленном в настоящей статье.

Статья 13

1. Генеральный Директор Международного Бюро Труда извещает всех Членов Международной Организации Труда о регистрации всех документов о ратификации и актов о денонсации, полученных им от Членов Организации.

2. Извещая Членов Организации о регистрации последнего документа о ратификации, необходимого для вступления настоящей Конвенции в силу, Генеральный Директор обращает внимание Членов Организации на дату вступления Конвенции в силу.

Статья 14

Генеральный Директор Международного Бюро Труда направляет Генеральному Секретарю Организации Объединенных Наций для регистрации в соответствии со статьей 102 Устава Организации Объединенных Наций полные сведения относительно всех документов о ратификации и актов о денонсации, зарегистрированных им в соответствии с положениями предыдущих статей.

Статья 15

Каждый раз, когда Административный Совет Международного Бюро Труда считает это необходимым, он представляет Генеральной Конференции доклад о применении настоящей Конвенции и решает, следует ли включать в повестку дня Конференции вопрос о ее полном или частичном пересмотре.

Статья 16

1. В случае если Конференция примет новую конвенцию, полностью или частично пересматривающую настоящую Конвенцию, и если в новой конвенции не предусмотрено обратное, то:

- a) ратификация каким-либо Членом Организации новой, пересматривающей конвенции влечет за собой автоматически, независимо от положений статьи 12, немедленную денонсацию настоящей Конвенции при условии, что новая, пересматривающая конвенция вступила в силу;
- b) начиная с даты вступления в силу новой, пересматривающей конвенции настоящая Конвенция закрыта для ратификации ее Членами Организации.

2. Настоящая Конвенция остается во всяком случае в силе по форме и содержанию в отношении тех Членов Организации, которые ее ратифицировали, но не ратифицировали новую, пересматривающую конвенцию.

Статья 17

Английский и французский тексты настоящей Конвенции имеют одинаковую силу.

Дата вступления в силу: 17 августа 1955 года.

"Конвенции и рекомендации,
принятые Международной
конференцией труда",
1919-1966 гг., Женева,
МБТ, 1983 год.